

مقدمه: بار جهانی سرطان به علت پیری و رشد جمعیت و عوامل محیطی مختلف در حال افزایش است و سرطان پوست در سال ۱۳۸۷ شایع ترین سرطان در ایران بوده است. شواهد محکمی از جوامع صنعتی و کمتر پیشرفته وجود دارد که بروز و همچنین بقای سرطان به عوامل اجتماعی اقتصادی مرتبط است. هدف از مطالعه حاضر بررسی رابطه متغیرهای اجتماعی اقتصادی شامل شاخص توسعه انسانی، نرخ بیکاری و نسبت شهرنشینی با بروز پنج سرطان شایع سال ۸۷ شامل سرطان های پوست، پستان، معده، کلورکتال و مثانه در کشور ایران بوده است.

روش کار: مطالعه، مطالعه ایی تحلیلی و گذشته نگر است که داده های بروز سرطان از سال ۸۳ تا ۸۸ را مورد بررسی قرار داده است. داده های عوامل اجتماعی اقتصادی نیز از مرکز آمار ایران گرفته شده است. داده ها بصورت پنل (طولی) هستند که اطلاعات ۶ سال برای ۳۰ استان کشور را شامل می گردند. برای تحلیل داده ها از نرم افزار Stata نسخه ۱۱ استفاده گردید.

یافته ها: در هیچ یک از سرطان ها بین بیکاری و بروز سرطان رابطه معناداری مشاهده نشد. در سرطان پوست در هر دو جنس، پستان و معده در زنان و کلورکتال در مردان بین نسبت شهرنشینی و بروز سرطان رابطه معنادار منفی مشاهده شد و در بقیه موارد بین این دو رابطه ای وجود نداشت. در رابطه بین شاخص توسعه انسانی و بروز سرطان ها، در سرطان پوست و معده در هر دو جنس و کلورکتال و مثانه در مردان رابطه معنادار منفی و در سرطان پستان و کلورکتال در زنان این رابطه معنادار مثبت و در سرطان های پستان در مردان و مثانه در زنان رابطه معناداری مشاهده نشد.

نتیجه گیری: عوامل اجتماعی اقتصادی اثر متفاوتی بر سرطان های مختلف دارند. از سه متغیر انتخاب شده در این مطالعه، شاخص توسعه انسانی و نسبت شهرنشینی بر بروز سرطان اثر گذار بودند. لذا توجه به این موارد در جهت پیشگیری از بروز سرطان برای سیاستگذاران ضروری به نظر می رسد.

کلید واژه ها: عوامل اجتماعی اقتصادی - بروز سرطان پوست - داده های پنل (طولی)